

[Hvidberg.]

har fremført, er meget konservativt, men det ligger også i konservatismens væsen, som jeg ingenlunde skammer mig over at vedkende mig, at den har en historisk indstilling og interesserer sig for den arv, vi har modtaget fra vore forfædre.

Den højtærede kirkeminister kom i en tale under finanslovdebatten om nedbrydning af autoritet ind på den dybtgående forskel mellem konservativ og socialistisk menneskeforståelse og samfundssyn. Jeg vedkender mig, at jeg også mener, der er en sådan forskel på konservativ og socialistisk menneskeforståelse og samfundssyn. Måske er det til syvende og sidst denne forskel, der rører på sig i vort forskellige syn på læreruddannelsen og lærernes afsluttende prøve. Det vil måske også skabe klarere linier, om man i fremtiden urger denne forskel mere, end det sædvanlig har været tilfældet.

Jeg har ønsket at udfylde min taletid med disse bemærkninger her ved første behandling for at få fremdraget de større linier i hele denne sag. Jeg havde også gerne talt om enkeltspørgsmål, men det mener jeg nu må vente til udvalgsbehandlingen og til anden behandling, hvor taletiden mærkværdigvis er meget længere.

Jørgen Jørgensen (Lejre): Som et led i alt det nye, der er fremme i tiden med hensyn til børnenes opdragelse, undervisning og oplæring, er det naturligt, at også spørgsmålet om læreruddannelsen tages op til drøftelse. Der er i de sidste årtier udfoldet store bestræbelser fra kyndige, skoleinteresserede kvinder og mænd for at finde frem til større forståelse af børnenes tankeverden, børnenes sjæleliv og hele indstilling overfor de forhold, de vokser op under. Der er for mig ingen tvivl om, at vor tids pædagoger og skolefolk ved mere om børnene, end man før har vidst, og at de derfor også har bedre forudsætninger for at kunne tilrettelægge undervisningen i skolen på en sådan måde, at børnene kan få et godt udbytte af skoletiden.

Mange ydre forhold gør det imidlertid vanskeligt for lærerne i disse år at få det ud af skolearbejdet, som de kunne ønske og også for manges vedkommende kunne have forudsætninger for at opnå. Men med overfyldte klasser, dårlige lokaleforhold og i

mange tilfælde en forældrekræds, der er lige-gyldig og uinteresseret i skolens arbejde, kan det ikke forventes, at lærerne skal opnå strålende resultater.

Det er en højt betroet og ansvarsfuld gerning at være lærer. De tusinder af kvinder og mænd, der dag efter dag står i skolestuerne landet over med en lyttende børneflokk foran sig, er mere end nogen andre i vort land med til at forme fremtiden for vort folk, og derfor er det så vigtigt, at vi får de gode folk til lærere og lærerinder. Hvor betydningsfuldt det end er, at lærerne er veluddannede og har viden og kundskaber, så de magter det rent undervisningsmæssige — og det er naturligvis en afgørende ting for en lærer — vil det væsentlige altid være lærerens personlige indstilling og hans ansvarsfølelse overfor den gerning, han går ind til.

Når den danske folkeskole har haft en så afgørende betydning for vort demokratiske samfunds og vort folks kulturelle og folkelige udvikling, skyldes det i ikke ringe grad, at lærerne, der underviser i skolerne, var mennesker med en stor pligtfølelse overfor deres arbejde. Det var også af stor betydning, at lærerne i så stor udstrækning kom fra de befolkningsgrupper, de senere kom til at virke iblandt. De gamle lærere sad vel ikke altid inde med den megen viden, men de samlede sig om det nærmest foreliggende, om de centrale undervisningsfag i skolerne, og de lærte børnene de rent elementære ting grundigt og solidt, og det er nu til enhver tid et godt grundlag for børnene at bygge videre på. Men tiderne ændrer sig, og kravene til skolen er i dag andre end tidligere, og det må nødvendigvis tages i betragtning, når uddannelsen af fremtidens lærere skal tilrettelægges.

Med de mange krav, der i dag stilles til skolen, er det næsten en uløselig opgave at uddanne lærere, så de er i stand til at påtage sig undervisning i alle folkeskolens fag. Enhver kan jo let se de fordele, der er ved, at læreren har en uddannelse, der gør ham skikket til at undervise i alle fag i skolen, men disse fordele får man ikke gratis. En så alsidig og omfattende uddannelse må nemlig føre til enten en betydelig skærpelse af optagelsesbetingelserne eller en forlængelse af undervisningstiden på seminarierne, og begge dele har sine store vanskeligheder.